

Stichtseplein 3 , 3074TN ROTTERDAM

RICHTLIJN TEGEN PESTEN/CYBERPESTEN
BOGERMANSCHOOL

(BIJGEWERKT 2025 OKTOBER)

INHOUDSOPGAVE.....	1
1 INLEIDING	3
2 WAAROM KIEZEN WIJ VOOR EEN RICHTLIJN TEGEN PESTEN?	4
3 ACHTERGRONDINFORMATIE PESTEN.....	5
3.1 Wat is pesten?	5
3.2 Vormen van pesten.....	5
3.3 Het verschil tussen plagen en pesten.....	6
3.4 De gevolgen van pesten.	6
3.5 De verschillende rollen bij pesten.....	7
3.6 Signalen van een pestsituatie.....	7
4 PREVENTIE VAN PESTEN: HOE WERKEN WE OP DE BOGERMANSCHOOL AAN HET VOORKOMEN VAN PESTGEDRAG?	8
4.1 Positief met elkaar omgaan.....	8
4.2 Dit doen we onder andere op onderstaande manieren:	8
5 UITGANGSPUNTEN VAN DE BOGERMANSCHOOL OVER PESTEN.	9
5.1 De leerkrachten en het schoolondersteunend personeel.....	10
5.2 De leerlingen.	10

6	OMGANGSREGELS.....	11
6.1	Welke omgangsregels zijn er op school en hoe worden deze gehandhaafd?	11
6.2	Om cyberpesten te voorkomen houden de leerlingen zich ook aan onderstaande regels:	12
7	HOE WORDT ER GEHANDELD IN SITUATIES WAARIN PESTGEDRAG WORDT GESIGNALEERD?.	13
7.1	Als we pestgedrag signaleren, doen we het volgende:.....	13
7.2	Aanspreekpunt pesten.....	13
8.	CYBERPESTEN.....	14
8.1	Wat is het verschil tussn pesten en cyberpesten?.....	14
8.2	Wat valt er onder cyberpesten?.....	14
8.3	Hoe reageren we op cyberpesten?.....	14
8.4	Hoe leren we kinderen hoe ze moeten reageren op cyberpesten?.....	15
8.5	Hoe gaan we in gesprek met slachtoffers, daders en omstanders?.....	15
8.6	Waar registreren we cyberpesten en hoe communiceren we hierover?	15
8.7	Waar kunnen kinderen terecht als er sprake is van cyberpesten? En hoe kun je het stoppen?....	15
9.	ADVIEZEN AAN OUDERS.	17

1 INLEIDING

Op de Bogermanschool vinden we het heel belangrijk dat kinderen zich bij ons thuis voelen. Wij streven ernaar om een school te zijn waar een prettige, ontspannen en open sfeer hangt en waar de kinderen zich veilig en gezien voelen.

Een veilig pedagogisch klimaat vormt de basisvoorwaarde voor het bereiken van goede onderwijsresultaten en een positieve ontwikkeling voor kinderen.

Pesten is een niet te ontkennen fenomeen. De laatste jaren is steeds duidelijker geworden wat de schadelijke effecten hiervan kunnen zijn op de (latere) ontwikkeling van kinderen.

Op de Bogermanschool streven we ernaar om een pestvrije school te zijn. We doen er dan ook alles aan om ervoor te zorgen dat pesten zo min mogelijk voorkomt bij ons op school. Helaas komt pesten op elke plaats waar mensen samen leven en werken voor. Wij doen wat in ons vermogen ligt om dit probleem serieus aan te pakken.

2 WAAROM EEN RICHTLIJN TEGEN PESTEN?

We willen dat de kinderen zich op onze school prettig en veilig voelen, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Daarnaast zijn scholen wettelijk verplicht om de sociale veiligheid van leerlingen te waarborgen.

Met behulp van deze richtlijn willen wij het pestgedrag bij ons op school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, we willen ook pestgedrag voorkomen.

We nemen pestgedrag serieus en zullen dit, als het bij ons op school voorkomt, direct aanpakken.

Bij de aanpak van het pesten worden ouders nauw betrokken, zodat we met elkaar het pestgedrag kunnen stoppen.

3 ACHTERGRONDINFORMATIE PESTEN

3.1 WAT IS PESTEN?

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel offline als online. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders. De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Pesten veroorzaakt stress, angst, eenzaamheid en gebrek aan zelfvertrouwen. Pesten stopt niet vanzelf. Het is belangrijk om in te grijpen. Pesten kan stoppen als omstanders het afkeuren en de gepeste helpen.

3.2 VORMEN VAN PESTEN.

Pesten kan in verschillende vormen plaatsvinden:

- grapjes maken ten koste van een ander;
- vervelende opmerkingen maken;
- beledigen of schelden;
- openlijk terechtwijzen;
- negeren of sociaal isoleren;
- gebaren maken;
- roddelen;
- kritiek uiten op iemands persoonlijke leven;
- beschadigen van eigendommen.
- Afpersing : kinderen kunnen gedwongen worden om iets tegen hun zin in te doen

Vaak gaat het overigens om een combinatie van deze vormen.

3.3 HET VERSCHIL TUSSEN PLAGEN EN PESTEN.

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Anderen kijken tegen het sterkere kind op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Plagen	Pesten
Onbezonnen, spontaan	Systematisch
Geen kwade bijbedoelingen	Kwetsen van iemand
Duurt niet lang	Gebeurt bijna non-stop
Speelt zich af tussen gelijken	De macht is ongelijk verdeeld
Geplaagde blijft volwaardig lid van de groep	De gepeste wordt buitengesloten
Er is een wisselend slachtoffer	Er wordt één zwart schaap uitgekozen
Heeft geen blijvende gevolgen	Lichamelijke of psychische gevolgen
Altijd één tegen één	Eén tegen één/groep

3.4 DE GEVOLGEN VAN PESTEN.

De gevolgen van pesten zijn ernstig. Het psychisch welzijn van de slachtoffers wordt dusdanig aangetast dat ze belemmerd worden in hun sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling. Vaak werkt dit ook door in de volwassenheid, waardoor ze het ook dan nog moeilijk vinden om relaties met andere mensen aan te gaan.

Pestgedrag kan onder andere tot de onderstaande gevolgen leiden:

- Geen zelfvertrouwen meer hebben.
- Lichamelijke klachten krijgen.
- Slecht presteren op school.
- Faalangstig en wantrouwend worden, kans op depressiviteit.
- Verlegenheid.
- In een isolement terecht komen.

3.5 DE VERSCHILLENDE ROLLEN BIJ PESTEN.

- *De assistent.* Een pester is niets zonder zijn assistent, er moet altijd iemand in de buurt zijn waar hij op kan vertrouwen en die hem aanmoedigt in zijn gedrag.
- *De meeloper.* De meeloper heeft niet in de gaten dat hij een belangrijk aandeel heeft in het pestproces. Onbewust keurt hij het gedrag van de pester en zijn assistent goed, door bijvoorbeeld te zwijgen of te lachen als er iets gebeurt. Deze meeloper zal zelf geen zichtbaar pestgedrag vertonen, maar verhoogt door zijn gedrag wel de status van de pester.
- *De buitenstaander.* Het spreekwoord 'Wie zwijgt stemt toe' is op deze rol van toepassing. Dit is de grootste groep. Deze mensen weten dat er gepest wordt, maar ze doen niets. Ze lachen niet als er iets gebeurt, maar ze zullen er ook niets van zeggen. Juist door niets te doen, tolereren ze het gedrag van de pester en zijn assistent.
- *Het slachtoffer.* Je bent anders dan andere kinderen. Als je vaker gepest wordt sta je in de rol van slachtoffer.
- *De verdediger.* Affectie is voor deze persoon belangrijker dan status, hij wil de relatie met mensen goed houden. Deze persoon zal niet direct iets doen, maar kan als de pesters uit de buurt zijn een grote steun zijn voor het slachtoffer, door bijvoorbeeld te zeggen dat hij het niet zo moet aantrekken.

Pesten is meestal groepsproces. De aanpak zal dan ook gericht zijn op de groep (zie rollen)

3.6 SIGNALLEN VAN EEN PESTSITUATIE.

1. Let op vluchtgedrag van de leerling. Hiermee wordt bedoeld dat kinderen sociale groepen proberen te vermijden, omdat ze daar meer risico's lopen om te worden gepest. Let op kinderen die alleen spelen op het schoolplein, langdurig naar het toilet gaan, of in de gang blijven hangen.
2. Kijk naar rol vastheid. De pester staat meestal niet alleen de gepeste wel. Bij pesten zie je altijd omstanders en meelopers.
3. Let op signaalgedragingen. Kinderen die gepest worden laten soms signaalgedrag zien. Dit kunnen onschuldige gedragingen zien die aangeven dat er stress is. Bijvoorbeeld krabben, tics, vreemd praten, dromen, maar ook ernstige signalen zoals vaak ziek zijn, buikklachten, of zelfbeschadiging.
4. Er is geen schuldgevoel of verzoening. Bij pesten wil de pester meestal niet verzoenen en begrijpt ook niet waarom dat moet. Er ontbreekt een schuldgevoel. Zie je dat kinderen conflicten hebben, maar er geen toenadering zoeken, dan is er misschien iets aan de hand.
5. Het is fysiek overschrijdend. Dit gebeurt door het slachtoffer subtiel te duwen in het langlopen, onder de tafel tegen de stoel van de ander te duwen of heel dicht op de ander te gaan staan. Het kan ook fysiek grensoverschrijdend zijn op afstand door de ander aan te staren, terwijl de ander er alles aan doet om die blik te ontwijken.
6. Herhaald plagen is pesten.

4 PREVENTIE VAN PESTEN: HOE WERKEN WE OP DE BOGERMANSCHOOL AAN HET VOORKOMEN VAN PESTGEDRAG?

4.1 POSITIEF MET ELKAAR OMGAAN

Op de Bogermanschool vinden we het belangrijk dat we positief met elkaar omgaan. Er wordt in de groepen structureel op een positieve manier aandacht besteed aan gewenst gedrag.

Op school vinden we onderstaande, positief gedrag belangrijk:

- Vriendelijkheid: *“Ik ben vriendelijk. Vandaag glimlach ik naar andere mensen en groet ik hen. Ik ben open over mezelf en toon belangstelling voor anderen. Ik mag mezelf en ik weet dat ik nieuwe vrienden kan maken.”*
- Samenwerken: *“Ik werk goed samen. Ik respecteer de regels. Ik kan goed werken en spelen met anderen. Ik zorg ervoor dat ik en anderen veilig zijn.”*
- Respect: *“Ik ben respectvol. Ik behandel andere mensen en mezelf zoals wij behandeld verdienen te worden. Ik blijf altijd beleefd. Ik profiteer van de wijze raad van oudere mensen.”*

- Rekening houden met een ander: *“Ik houd rekening met andere mensen. Ik ga na in hoeverre mijn gedrag gevolgen voor hen heeft. Ik ben attent, wat andere mensen gelukkig maakt.”*
- Behulpzaamheid: *“Ik ben behulpzaam, ik ben op de uitkijk naar manieren om behulpzaam te zijn. Ik zorg goed voor anderen en voor mezelf. Ik let op of ik een bijdrage kan leveren.”*

4.2 DIT DOEN WE ONDER ANDERE OP ONDERSTAANDE MANIEREN:

- We praten met kinderen in de klas en maken afspraken met de kinderen en monitoren deze afspraken.
- Aan de hand van de methode Kwink wordt er wekelijks gewerkt aan een veiligheidsgevoel, aan een anti-pestklimaat en aan burgerschap. Uiteraard wordt deze opgedane kennis ook zo mogelijk verweven in de andere lessen.
- We geven kinderen complimenten voor goed, gewenst en/of positief gedrag.
- Wij spreken kinderen van dichtbij aan op negatief gedrag en geven complimenten ook van een afstand.
- We werken met ‘de Gouden weken’.
- Elke klas heeft positief geformuleerde klassenregels.
- Week tegen pesten (sept) in de school
- "Hoe gedragen we ons on-line?" In november staat dit centraal in de school. (Samen Goud, ouderkamer, Halt lessen in groep 7 en 8)
- Voorlezen Thema prentenboeken

5 UITGANGSPUNTEN VAN DE BOGERMANSCHOOL OVER PESTEN.

Zowel op school- als op klassenniveau zijn er afspraken over gedrag om pesten te voorkomen. Dit zijn positief geformuleerde afspraken die door de leerkracht samen met de klas aan het begin van het jaar worden opgesteld en waar iedereen van op de hoogte is.

- Op school gaan we respectvol met elkaar om en laten we eenieder in zijn/haar waarde. We spreken elkaar daarom aan op het gedrag en niet op de persoon. Binnen de groep complimenteren we van veraf en corrigeren we van dichtbij. Dat kan zowel verbaal als non-verbaal plaatsvinden.
- Pauze is geen straf-tijd en gym is geen straf-vak. Dit betekent dat de straf niet tijdens de pauze of gym zal worden uitgevoerd, tenzij daar een goed te verklaren reden voor is.
- We maken bij urgente of aanhoudende problemen gebruik van een time-out. Hiervoor is een kwaliteitskaart ontwikkeld waarin de manier van handelen beschreven staat. Bij terugkerende problemen volgt er een gesprek met de intern begeleider/decaan.

- In uitzonderlijke gevallen vindt na overleg tussen directie, intern begeleider en groepsleerkracht schorsing plaats. Hiervan worden ouders, bestuur en inspectie schriftelijk in kennis gesteld.
- De situatie en keuzes die gemaakt worden, worden beschreven in het dossier Esis van het betreffende kind of van de betreffende kinderen.
- Voor de medewerkers geldt hetzelfde als voor de kinderen. Een goed voorbeeld, doet immers goed volgen.

5.1 DE LEERKRACHTEN EN HET SCHOOLONDERSTEUNEND PERSONEEL.

- Zijn rolmodel in het omgaan met elkaar.
- Zorgen voor een positief klassen- en schoolklimaat.
- Nemen pesten serieus.
- Reageren actief op signalen van pestgedrag in of rond de school.
- Steunen elkaar en werken met elkaar samen om pestgedrag een halt toe te roepen.
- Passen eventueel de omgeving aan, zodat het pesten geen kans krijgt.
- Weten dat pestproblemen een negatieve invloed hebben op zowel de emotionele als op de intellectuele ontwikkeling van de leerling.
- Werken actief aan het bestrijden van pesten. Dit gebeurt zowel preventief (sociale vaardigheden aanleren, praten over pesten, machtsmisbruik, vrede), als curatief (gericht op pesten aanpakken als het wel gebeurt).
- In de klas worden er lessen gegeven uit KWINK.
- Bij beide ingangen is een poster aanwezig met daarop de anti-pestcoördinator.

5.2 DE LEERLINGEN.

- De leerlingen houden zich aan de zichtbaar geformuleerde afspraken.
- Leerlingen leren in de BB elkaar aan te spreken op pestgedrag.
- Kunnen altijd bij de leerkracht terecht als er sprake is van pestgedrag.
- Kinderen kunnen zelf, of in overleg met de leerkracht en decaan voor hulp of advies. Dit kan zowel wanneer hij zelf als wanneer iemand anders gepest wordt.
- Kinderen mogen pesten ook vertrouwelijk en één op één bespreekbaar maken, zodat andere kinderen niet weten wie het aan de orde heeft gesteld.

6.1 WELKE OMGANGSREGELS ZIJN ER OP SCHOOL EN HOE WORDEN DEZE GEHANDHAAFD?

Deze afspraken zijn er om het met elkaar binnen de school en op het schoolplein een veilig klimaat te creëren.

- Iedereen mag zijn eigen mening geven, mits je de ander niet schaadt.
- Als je iets van een ander wil gebruiken vraag je daarom.
- Iedereen mag meedoen, we sluiten geen kinderen buiten de groep.
- Als je ziet dat iemand een ander pest mag je je er wel mee bemoeien door het aan de meester of juf te vertellen. Dit is geen klikken.
- We houden onze handen en voeten bij ons zelf.
- Als een kind zegt: "Stop, hou op!" dan stoppen we!
- We zijn eerlijk.
- We zijn vriendelijk tegen elkaar.
- Ons taalgebruik is netjes.
- We lachen niemand uit en schelden elkaar niet uit.
- We maken geen grappen die voor een ander beledigend of kwetsend zijn.
- We gaan netjes om met onze eigen spullen en met die van een ander.
- We luisteren naar elkaar en helpen degene die hulp nodig heeft.
- We doen moeite om nieuwe kinderen te laten voelen dat ze welkom zijn. We zorgen voor een buddy.
- We kiezen geen partij bij een ruzie tussen twee andere kinderen.
- Word je gepest op school, vertel het aan de meester of de juf.
- Deze afspraken gelden binnen de school, maar ook op het schoolplein.
- Je mag jezelf zijn.
- We helpen elkaar om ons aan deze afspraken te houden.
- Bovenstaande regels gelden ook bij het gebruik van sociale media (indien relevant voor sociale media).

6.2 OM CYBERPESTEN TE VOORKOMEN HOUDEN DE LEERLINGEN ZICH OOK AAN ONDERSTAANDE REGELS:

- De leerlingen schrijven geen kwetsende of beledigende dingen over anderen.
- Leerlingen sturen geen foto's van een ander door zonder instemming.
- Als de leerling online een grapje maakt, laat hij dat duidelijk merken doordat te vermelden (bijvoorbeeld met een emoticon, of door het te schrijven)

7 HOE WORDT ER GEHANDELD IN SITUATIES WAARIN PESTGEDRAG WORDT GECONSTATEERD?

Op school zien we vooral de reactie op het pestgedrag en niet altijd wat eraan voorafgaat.

Wij vinden het belangrijk om te reageren op elk signaal dat we krijgen. We nemen pestgedrag immers serieus. Wij reageren altijd op een pestsituatie of op signalen en klachten van leerlingen en ouders.

7.1 ALS WE PESTGEDRAG SIGNALEREN, DOEN WE HET VOLGENDE:

- We gaan in gesprek met de betrokken leerling, met de betrokken leerlingen en/of met de hele klas.
- We spreken met de betrokken meelopers.
- We informeren de (betrokken)ouders over voorvallen of incidenten in de klas/op school. Ook als het zich afspeelt op sociale media.
- We betrekken en werken samen met de ouders bij de aanpak van pesten.
- We nemen maatregelen om het gedrag te voorkomen en maken afspraken met de leerlingen (bijvoorbeeld beperkingsvrijheid geven of een sanctie).
- We nemen afhankelijk van het voorval (straf)maatregelen.
- De gepeste krijgt zo nodig hulp bij het ontwikkelen van zijn of haar weerbaarheid en zelfvertrouwen.
- We maken afspraken met de betrokken leerlingen. We komen ook terug op de gemaakte afspraken en zullen vragen hoe het gaat.
- We zorgen dat andere betrokkenen in de school op de hoogte zijn, zodat er sprake is van een consequente aanpak (bij voorkeur -ook- via de mail).
- We nemen ouders mee in het proces.
- We nodigen ouders uit om het op school te bespreken als het probleem opnieuw de kop opsteekt.
- Als het probleem blijft aanhouden, zullen er in overleg met de directie andere passende maatregelen moeten worden genomen.

7.2 AANSPREEKPUNT PESTEN.

Ouders en/of kinderen spreken als eerste met de leerkracht over pesten op school of in de klas.

Als het contact met en de acties van de leerkracht niet voldoende werken kunnen ouders zich richten tot de anti-pestcoördinator/ SMW /decaan van de Bogermanschool.

8.1. Wat is het verschil tussen pesten en cyberpesten?

Pesten is het herhaaldelijk lastigvallen, uitsluiten, bedreigen of vernederen van iemand, meestal in een directe sociale context (zoals op het schoolplein of in de klas).

Cyberpesten is een vorm van pesten die plaatsvindt via digitale middelen zoals sociale media, WhatsApp, e-mail, games of andere online platformen. Het verschil is dat cyberpesten vaak anoniemer is, 24/7 kan doorgaan en zich sneller verspreidt door het delen van berichten, foto's of video's.

8.2. Wat valt er onder cyberpesten?

Voorbeelden van cyberpesten zijn:

- Beledigende of kwetsende berichten sturen via sociale media of chat.
- Het verspreiden van gênante of schadelijke foto's/video's zonder toestemming.
- Het aanmaken van nepaccounts om iemand te bespotten of te belasteren.
- Online uitsluiting (bijvoorbeeld uit groepsapps).
- Dreigementen via digitale kanalen.
- Persoonlijke informatie verspreiden om iemand schade toe te brengen. (Doxing)

8.3. Hoe reageren wij op cyberpesten?

- **Directe actie:** We lichten ouders in over het on-line van de betrokken kinderen.
- **Directe actie:** Leerkrachten grijpen onmiddellijk in bij signalen of meldingen van cyberpesten.
- **Onderzoek:** Ouders en school onderzoeken wat er gebeurd is en maken het bespreekbaar in de betreffende groep.
- **Maatregelen:** Er worden afspraken gemaakt afhankelijk van de situatie.
- **Ondersteuning:** Zowel slachtoffer als dader krijgen begeleiding. Mocht het nodig zijn dan kunnen er gesprekken op school met SMW of decaan opgestart worden.

8.4. Hoe leren we kinderen hoe ze moeten reageren op cyberpesten?

- We geven les over digitale gevaren en cyberpesten tijdens mediawijsheid lessen in groep 7 en 8.
- Leerlingen leren hoe ze veilig online gedrag vertonen.
- Er wordt geoefend met hoe je kunt reageren: negeren, blokkeren, melden.
- We bespreken het belang van screenshots maken en hulp zoeken.

8.5. Hoe gaan we in gesprek met slachtoffers, daders en omstanders?

- **Slachtoffer:** We bieden een luisterend oor, nemen hun verhaal serieus, zorgen voor veiligheid.
- **Dader:** In gesprek over gedrag, gevolgen voor anderen, empathie en verantwoordelijkheid. Eventueel volgen maatregelen of afspraken.
- **Omstanders:** We maken duidelijk dat zwijgen helpt om het gedrag in stand te houden en stimuleren actief ingrijpen of melden.

8.6. Waar registreren we cyberpesten en hoe communiceren we hierover?

- Incidenten van cyberpesten worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem (Esis)
- Ernstige gevallen worden besproken binnen het zorgteam en met de directie.
- Ouders worden altijd geïnformeerd bij meldingen of verdenkingen van cyberpesten.
- Jaarlijks wordt cyberpesten geëvalueerd in het kader van sociale veiligheid.

8.7. Waar kunnen kinderen terecht als er sprake is van cyberpesten? En hoe kun je het stoppen?

Kinderen kunnen zich wenden tot:

- De groepsleerkracht.
- SMW
- De anti-pestcoördinator.
- Een hulplijn zoals **Kindertelefoon (0800-0432)** of via www.watkanikdoen.nl.

Stoppen van cyberpesten:

- Meld het gedrag aan ouders of aan een volwassene.
- Maak screenshots als bewijs.
- Blokkeer eventueel de pester.
- Rapporteer het op het platform (Instagram, TikTok etc.).
- Verwijder kwetsend materiaal niet zonder overleg (voor bewijs)

9 ADVIEZEN AAN OUDERS.

Kinderen moeten leren dat pesten, buitensluiten, schoppen e.d. niet mag.

Ze leren dat niet alleen op school, maar ook doordat ouders in de thuissituatie met hun kinderen over dit onderwerp praten en hun kinderen erop aanspreken als het gebeurt.

We willen graag dat ouders het op school bespreekbaar maken als er sprake is van pesten, zodat we het kind op school kunnen helpen.

Ouders kunnen hun kind uitleg geven en over dergelijke situaties en de bijbehorende gevoelens praten, bespreken hoe zij zichzelf in een dergelijke situatie zouden voelen. Kinderen zullen zich meer bewust worden van de effecten van pesten.

Ouders kunnen hun kinderen leren om zowel voor zichzelf, als voor anderen op te komen.

Ouders kunnen hun kinderen met hun gedrag het goede voorbeeld geven. Dus bijvoorbeeld laten zien hoe je respectvol communiceert met iemand anders

Daarnaast kunnen ouders met hun kinderen boeken lezen over pesten of informatie hierover zoeken op het internet.

Ook vinden we het belangrijk dat ouders het on-line gedrag van hun kinderen monitoren.

Meer informatie is te vinden op:

www.mediawijsheid.nl/onlinepesten

www.pestenslaf.nl

www.pestweb.nl